

FORMACIÓN SOBRE DETECCIÓN E ACTUACIÓN INTEGRAL ANTE A VIOLENCIA SEXUAL CONTRA A INFANCIA E ADOLESCENCIA

1.- Presentación:

A Lei Orgánica 8/2021, do 4 de xuño, de protección integral á infancia e á adolescencia fronte á violencia (LOPIVI) expón no seu artigo 5, sobre a Formación, que as administracións públicas, no ámbito das súas respectivas competencias, promoverán e garantirán unha formación especializada, inicial e continua en materia de dereitos fundamentais da infancia e a adolescencia aos e ás profesionais que teñan un contacto habitual coas persoas menores de idade. Dita formación comprenderá como mínimo: a) A educación na prevención e detección precoz de toda forma de violencia á que se refire esta lei. b) As actuacións a levar a cabo unha vez que se detectaron indicios de violencia. c) A formación específica en seguridade e uso seguro e responsable de Internet, incluíndo cuestións relativas ao uso intensivo e xeración de trastornos conductuais. d) O bo trato aos nenos, nenas e adolescentes. e) A identificación dos factores de risco e dunha maior exposición e vulnerabilidade ante a violencia. f) Os mecanismos para evitar a vitimización secundaria. g) O impacto dos roles e estereotipos de xénero na violencia que sofren os nenos, nenas e adolescentes.

¿QUE É O MODELO BARNAHUS?

A Barnahus (Casa dos Nenos en islandés) é un modelo de atención integral onde todos os departamentos que interveñen nun caso de abuso sexual infantil coordínanse e traballan baixo o mesmo teito para atender ao neno ou nena vítima. Trátase dunha casa, lonxe de comisarías e hospitais, que conta cunha contorna amigable para os nenos: decoración adaptada á súa idade e profesionais especializados en vitimoloxía infantil. Este modelo, que xa se aplica nos Estados Unidos e no norte de Europa, pon ao neno no centro para que este non teña que desprazarse polos diferentes servizos implicados no caso, nin repetir tantas veces a súa historia. En lugar de ir a comisaría a prestar declaración, o neno acode á Barnahus onde se lle fai directamente unha entrevista forense que é gravada e todos os actores involucrados no caso vena por circuíto pechado. A gravación da entrevista forense permite recoller o testemuño do neno canto antes, o cal facilita a súa recuperación e evita que teña que ir ao xuízo oral. A súa efectividade está baseada na evidencia. Son múltiples os estudos empíricos que demostraron que este modelo axuda a reducir a vitimización secundaria e mellora o trato cara ao neno e a súa familia. Ademais, en Islandia, por exemplo, desde a súa implementación o número de casos nos que o agresor foi acusado triplicáronse.

CONTIDOS A TRABALLAR NA FORMACIÓN:

1. A LOPIVI como marco de referencia para a prevención, detección e protección.
2. O desenvolvemento afectivo-sexual en nenos, nenas e adolescentes
3. Violencia na infancia e adolescencia
4. Pautas de actuación ante a sospeita de violencia sexual. Avanzando cara ao modelo Barnahus.

2.- Datos básicos da formación:

DATA: 3, 10, 17 e 24 de abril do 2024

NÚMERO DE SESIÓNS: 4 (3 online e 1 presencial)

HORARIO: Sesións online 16:00-19:00; sesión presencial 9:00-14:00 e 16:00-18:00

LUGAR SESIÓN PRESENCIAL: Sede do Ceesg en [R/ Lisboa 20, Baixo C Santiago de Compostela 15707](#)

HORAS TOTALES: 20h certificadas

MODALIDADE: Mixta (presencial e online)

INSCRICIÓNS: ceesg.gal

DATA LÍMITE INSCRIPCIONS: 22 de marzo do 2024

DESTINATARIAS/OS: Educadoras/es Sociais Colexiadas/os no Ceesg ou en calquera colexio profesional adscrito ao CGCEES

COTA MATRÍCULA: Formación financiada polo Ministerio de Derechos Sociais y Agenda 2030 **exclusiva** para as/os destinatarias/os indicadas/os anteriormente

3.- Obxectivos:

- Facilitar un achegamento ao marco xurídico que expón a LOPIVI en materia de infancia e adolescencia.
- Transmitir coñecementos sobre desenvolvemento afectivo-sexual en nenos, nenas e adolescentes e as condutas problemáticas e abusivas.
- Ofrecer información sobre a violencia sexual contra NNA: definición, tipoloxía, prevalencia, incidencia.
- Aprender a detectar a violencia sexual cara a NNA a través dos seus indicadores e o coñecemento dos distintos tipos de especificidades na vitimización.
- Promover a prevención da violencia sexual en nenos, nenas e adolescentes a través da educación afectivo-sexual e o fomento da comunicación con NNA.
- Dar a coñecer pautas de actuación ante a sospeita de violencia sexual, así como a importancia da coordinación con recursos especializados. Avanzando cara ao modelo Barnahus.

4.- Contidos e cronograma:

1ºSESIÓN ONLINE 03 DE ABRIL	
HORA	CONTIDO
16:00-17:30	<p>Concepto de violencia sexual contra nenos, nenas e adolescentes. Conceptos legais.</p> <p>Mitos e realidades da violencia sexual contra NNA.</p> <p>Aspectos específicos de algúns tipos de violencia sexual contra NNA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Trata con fines de explotación sexual • Grooming • Violencia sexual dentro de situacións de violencia de xénero en adolescentes
17:30-17.35	DESCANSO
17:35-19:00	<p>O desenvolvemento afectivo-sexual en nenos, nenas e adolescentes.</p> <p>Conductas sexuais saudables vs problemáticas en NNA.</p> <p>Pautas para unha axeitada detección e actuación.</p>

2ºSESIÓN ONLINE 10 DE ABRIL	
HORA	CONTENIDO
16:00-17:30	<p>Detección da violencia sexual cara NNA. Indicadores e especificidade dos mesmos.</p> <p>Pautas de actuación inicial para os profesionais da infancia e adolescencia ante a sospeita de violencia sexual.</p>
17:30-17.35	DESCANSO
17:35-19:00	<p>A LOPIVI como marco de referencia para a prevención, detección e protección.</p> <p>O procedemento xudicial en casos de NNA vítimas de violencia sexual. Boas prácticas no procedemento xudicial.</p>

3º SESIÓN ONLINE 17 DE ABRIL	
HORA	CONTIDO
16:00-17:30	Os procesos de Avaliación e tratamento psicolóxico en casos de violencia sexual contra NNA.
17:30-17.35	DESCANSO
17:35-19:00	Intervención do sistema xudicial, social, sanitario e educativo nos casos de sospeita de Violencia Sexual contra nenas, nenos e adolescentes. Aspectos a ter en conta para evitar a Vitimización Secundaria.

4º SESIÓN PRESENCIAL 24 DE ABRIL	
HORA	CONTENIDO
9.00-11.00	O Modelo Barnahus para unha asistencia integral da Infancia e Adolescencia.
11.00-11.30	DESCANSO
11.30-14.00	Prevención da violencia sexual en NNA a través da educación afectivo-sexual e o fomento da comunicación co/a NNA. Importancia de crear espazos seguros e amigables coa infancia.
14:00-15:00	DESCANSO
15:00-18:00	Detección e primeiras pautas de actuación. Traballo con casos prácticos.
	Boas prácticas de intervención coordinada en casos de Violencia Sexual contra nenas, nenos e adolescentes a través da análise de casos Posta en común e conclusións.

5.- Docentes:

Laura Villargordo García

Referente do programa "Avance cara Barnahus". Psicóloga xeral sanitaria, máster en psicoloxía clínica, Legal e forense e en intervención criminolóxica e vitimolóxica. 14 anos de experiencia como psicóloga do programa de avaliación e tratamento de menores vítimas de violencia sexual, Fundación Márgenes y Vínculos en Málaga. Profesora do máster de psicoloxía infantil e xuvenil da Universidade Europea de Valencia.

Mara Monreal Rodríguez

Asesora xurídica do programa de avaliación, diagnose e tratamento de NNA vítimas de violencia sexual Andalucía oriental-Fundación Márgenes y Vínculos. Avogada penalista, experta en dereito penal con menores e criminoloxía xuvenil e especialista en xustiza restaurativa e mediación penal.

Celia Nevado Fernández

Dra. en psicoloxía. Experta U. criminoloxía. Directora de programas da área de infancia, adolescencia e violencia a nivel nacional Fundación Márgenes y Vínculos. Profesora do máster de psicoloxía xurídica e forense da Universidade Europea de Madrid.

ceesg.gal | 981.552.206